

KONKURENTSIAMET

Hr Taavi Aas
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

16.01.2020 nr 5-1/19-0010-037-9

Saadetud e-posti aadressile info@mkm.ee

Ettepanek bussijaamatasude reguleerimiseks

Austatud minister

Konkurentsiamet teeb käesolevaga ettepaneku panna ühistranspordiseaduse ([ÜtS](#)) § 11 lõikes 3 nimetatud terminali või bussijaama (kokkuvõtlikult: bussijaama) valdajale kohustuse pidada diskrimineerimise, ristsubsideerimise ja konkurentsi moonutamise vältimiseks oma raamatupidamises eraldi tulude ja kulude arvestust terminali või bussijaamaga seotud tegevusala osas.

Põhjendus

Konkurentsiametini on aastate vältel jõudnud mitmed kaebused seoses bussijaamatasude suurusega. Bussijaam on ühistranspordi taristu objekt, millele ligipääs on vajalik liiniveoturul konkureerimiseks. Eesti mitme suurema bussijaama tegevus on seotud ettevõtjatega, kes on samal ajal tegevad bussiveoturul.

Bussijaama seisund turul ja asendamatus vedaja jaoks võib olla erinev sõltuvalt sellest, kas antud asulas on reisijate seisukohalt bussijaamale alternatiivi ehk kas bussiliini alg- või lõpppeatuse saab olla mujal kui bussijaamas ([ÜtS](#) § 52 lg 6). Üldjuhul on siiski bussijaama valdaja konkurentsiseaduse ([KonkS](#)) § 13 tähenduses turgu valitsevas seisundis ning tal on KonkS § 16 järgi keelatud oma seisundit turul kuritarvitada. Bussijaamade puhul seisneb väidetav kuritarvitus enamasti selles, et omanik nõuab vedajalt bussijaama kasutamise eest põhjendamatu kõrget tasu. Kuritarvitus võib olla konkurentsiõiguse mõistes ärakasutava või ka väljatõrjuva iseloomuga, sõltuvalt sellest, kas bussijaama omanik ise osaleb vedude turul.

Praktikas raskendab bussijaamatasule konkurentsiõigusliku hinnangu andmist põhjendatud kulude suhteline määramatus.

Probleemi aitaks lahendada see, kui kehtestada bussijaamatasudele eriregulatsioon sarnaselt teiste loomulike monopolidega. Lihtsama meetmena saaks panna bussijaama valdajale kohustus pidada raamatupidamises eraldi arvestust bussijaama kulude eristamiseks sama ettevõtja muudest tegevustest. Kohustus kulude kohta eraldi arvestust pidada loob aluse bussijaamatasu kulupõhisuse kontrollimiseks, olgu siis konkurentsijärelevalves või eriregulatsiooni alusel (ÜtS § 11 lg 3). Igal juhul avaldab kulude eristamise nõue mõju ettevõtjate käitumisele, kuna sunnib neid läbi mõtlema, millised kulud on bussijaamadega seotud ja millised mitte.

ÜtS § 11 lg 3 sätestab, et terminali, bussijaama, linna- või vallaliini alg- või lõpp-peatuse seisuplatsi valdaja peab liinivedu, välja arvatud eriotstarbelist liinivedu korraldavatele vedajatele tagama võrdsed tingimused terminali, bussijaama või seisuplatsi kasutamisel. Selle sättega on bussijaama valdajale keelatud hinnaalane diskrimineerimine, sh juhtum, kus bussijaama pidaja kohtleb endaga seotud veoettevõtjat konkurentidega võrreldes soodsamalt. Kehtiv seadus jätab paraku lahtiseks, kes ja kuidas selle sätte täitmist kontrollib, kuna ÜtS § 80 lõiked 2-7 ei näe ette järelevalvet ühistranspordi taristu objektide osas.

Tegevusalade eristamise sätestamisel tuleb selgelt sätestada sellealane järelevalve, pannes vastava pädevuse mõnele senisele järelevalveorganile või nähes ette uue järelevalvepädevuse.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots

Kristjan Ots 6672453
kristjan.ots@konkurentsiamet.ee